

IZKUŠNJE S PRIPRAVO SREČANJ FOLKLORNIH SKUPIN

SIMONA ROŽMAN STRNAD

Organizacije srečanj folklornih skupin so podobno kot druge pregledne prireditve JSKD zaupane območnim izpostavam JSKD, ki v dogovoru s strokovno službo pripravljajo območna in izmenjaje se regijska srečanja, nekatere tudi državna. Kot koordinatorka območne izpostave JSKD Brežice skušam v nadaljevanju prek lastne izkušnje opisati srečanje folklornih skupin, njegovo zaodrje in doživljanje dogodka.

A najprej nekaj o osebnih izkušnjah in spoznanjih, za katera menim, da so prvi pogoj za izvedbo dobre prireditve. Pri snovanju in izvedbi prireditve se mi vedno zdi koristno, da organizatorji izhajamo iz nastopajočega: zanj naj bodo zagotovljene osnovne razmere za izvedbo dobrega nastopa – v primeru folklorne prireditve je to folklornik – plesalec, godec in vodja skupine.

Ker se tudi sama kot vodja udeležujem na področju ljubiteljske kulture, mi je ljubiteljsko delovanje zelo blizu. Na delovnem mestu vodje oziroma po novem koordinatorka izpostave sem že od ustanovitve Sklada. V dobrem desetletju sem izkusila zelo različne ravni oblikovanja in izvedbe prireditev. Pri tem mi pomaga tudi stroka. Po izobrazbi sem profesorica glasbene pedagogike in glasbeno znanje in izkušnje, ki sem jih pridobila kot učiteljica v osnovni, srednji in glasbeni šoli, mi še kako koristijo. V ustvarjanje in poustvarjanje na področju ljubiteljske kulture sem vpeta že od svoje srednje šole. Že skoraj dve desetletji sem zborovodkinja Mešanega pevskega zbora Viva Brežice. Zato izkušnje na različnih koncertnih in tekmovalnih odrih prenašam v organizacijo prireditev, ki jih pripravljamo pri JSKD OI Brežice.

Ne morem mimo tega, da o področjih, ki jih po strokovni plati ne obvladam, skušam izvedeti čim več. Zato hvala za vse nasvete in spodbude dolgoletnim vodjem skupin in poznavalcem folklorne dejavnosti na brežiškem območju – Zdenki in Zdravku Dušiču in Vesni Bogovič. Neštetokrat sem jih klicala in spraševala in prav tolikokrat so mi pomagali.

Prav tako so zelo dobrodošle spodbude in nasveti, ki nam jih posredujejo strokovni spremljevalci srečanj. Ti največkrat že na pogovoru takoj po srečanju povedo, ali je bila prireditev dobro organizirana ali ne. To se mi zdi nujno in za organizatorje zelo uporabno. V članku Branke Moškon, objavljenem v *Folklorniku* 4/2008, v priporočilih organizatorjem folklornih prireditev tudi preberemo, za kaj vse je treba poskrbeti na odru, v zaodrju, pred prireditvijo in po njej.

Seveda se prireditve ne začne na odru, ampak kakšna dva, tri mesece ali več pred tem, ko se pripravlja razpis oziroma povabilo skupinam na območna srečanja. Že takrat mora biti organizatorju jasno, kdaj, kje in kako bo prireditev potekala. Ta podatek je potreben za nastopajoče in hkrati za organizatorja, saj mora biti prostor, kjer bo potekal dogodek, primeren za izvedbo, tako po velikosti in primernosti odra, prostorih za odrom, garderobnih prostorih kot po vseh možnih tehničnih izvedbe (luč, zvok, scena). Po koncu zbiranja prijav

je pomembno, da organizator prijaviteljem čim prej poda opis poteka prireditve, doda vrstni red nastopajočih, določi vrstni red odrskih vaj, garderobnih prostorov, malice, način podelitve priznanj, prostor strokovnega pogovora ipd. Poleg stika s sodelujočimi skupinami in strokovnim spremljevalcem je potrebna tudi dobra koordinacija s tehnično ekipo prireditve – z ljudmi, ki poskrbijo za razsvetlavo in ozvočenje, s povezovalcem prireditve, s hostesami, s ponudniki primernih gostinskih storitev in z mediji. Ko so te informacije jasne in posredovane vsem, ki se jih prireditev dotika, se mi zdi, da sem prireditve že skoraj izpeljala. Nato se dogodka samo še veselim.

V Brežicah si želimo, da prireditve potekajo v različnih krajih občine, a srečanja navadno pripravljamo tam, kjer je ta dejavnost tudi doma. To v prvi vrsti omogoča dober obisk prireditve, ki je tudi eden izmed pomembnih dejavnikov pri dobri izvedbi dogodka. Na drugi strani pa se pojavi problem, da ni dovolj primernih dvoran in odrov za izvedbo prireditev, kot je na primer srečanje folklornih skupin. Kljub želji po organizaciji prireditev v različnih krajih se mi zdi pomembno, da so zagotovljeni primerno velik oder in druge tehnične posebnosti. Srečanje otroških folklornih skupin vedno pripravimo v Brežicah v Prosvetnem domu. Letos smo po dolgem času v istem prostoru izvedli tudi srečanje odraslih skupin. Kljub sorazmerno slabi tehnični opremljenosti prostor omogoča solidne razmere za izvedbo prireditve – dovolj velik oder, vhode na oder iz vsaj dveh strani, veliko zaodrje, kjer se lahko skupine v miru pripravijo, ter garderobne prostore. Ker Prosvetni dom slednjih ne premore dovolj, za garderobo in pripravo skupin najamemo veliko dvorano knjižnice, ki je v neposredni bližini Prosvetnega doma.

Omenila sem, da oder ne ponuja dobrih tehničnih rešitev. Res je, ne premore (še) primernih luči in ozvočenja, zato je treba najeti tehnike in opremo za vsako prireditev posebej. Letos smo se odločili, da poleg godcev (pri odraslih skupinah) ozvočimo tudi oder z visečimi mikrofoni, kar je omogočilo dobro slišnost nastopajočih med seboj in v dvorani. Nastopajoči in vodje vključeno s strokovnim spremljevalcem so ta dodatek pohvalili.

Pri izvedbi prireditve je zelo pomembno, da nemoteno poteka na odru, kjer jo spremljajo gledalci, in v zaodrju, kjer se pripravljajo nastopajoči. Za to so jasni napotki potrebni že v obvestilih skupinam, prav tako na prireditvi. Vedno koristi, če so v zaodrju dve do tri hostese, ki pravočasno obveščajo skupine najprej o odrski vaji, nato o pravočasni pripravi za nastop. Pomembno je, da v ozadju odra ni gneče, hrupa in da se vsaka skupina v miru pripravi in sledi še zadnjim navodilom ali spodbudam svojih vodij. Hkrati od skupin pričakujemo, da upoštevajo naša navodila o poteku prireditve in urnik odrskih vaj ter nam tako omogočajo začrtano delo.

Nerešljiva uganka pri vsaki prireditvi, zlasti pri prireditvi z odraslimi folklornimi skupinami, so obiskovalci. Letos smo se organizatorji spopadli z novim problemom, saj smo morali zaradi zasedenosti dvorane prireditev pripraviti v popoldanskem namesto v večernem času. Že takoj sem vedela, da to ni najbolj primerno, a zgodi se, da drugače ni mogoče. Popoldanski termini niso primerni zlasti tedaj, ko dnevi postanejo daljši in je lepo vreme. Da, tudi od tega je odvisno število obiskovalcev. Kljub široki medijski obveščenosti sem bila nad obiskom razočarana. Na srečo ni vedno tako. Izvzete so tudi prireditve, kjer nastopajo otroci, in je občinstvo skorajda zagotovljeno. Mnogo

izkušnjam in številnim prireditvam navkljub še vedno iščem pravi ključ za zagotovitev polne dvorane.

Na obiskovalce in nastopajoče zelo vpliva razpoloženje, ki se na prireditvi ustvari (ali pa tudi ne). To se vzpostavlja že na odskih vajah, nato pa oblikuje na nastopu. Seveda razpoloženje naredijo nastopajoči, ki nujno potrebujejo ustrezen odziv občinstva. Zato so obiskovalci zame zelo nujen in pomemben dejavnik pri izvedbi srečanj in privabljanje ljudi vedno znova predstavlja izziv, za katerega menim, da se mu organizatorji ne smemo odreči.

Vsako folklorno (in drugo) pregledno srečanje je dobro posneti in arhivirati na DVD ter ujeti v fotografski aparat. To ni samo dokument, ki se shrani v kroniko območne izpostave JSKD ali nastopajoče skupine; skupinam z analizo nastopa in skupaj z oceno strokovnega spremljevalca omogoči popravke in s tem napredovanje. Medtem ko ugašajo odrske luči, ko se pospravlja po garderobnih prostorih in v zaodrju, se navadno skupaj zberejo vodje skupin in strokovni spremljevalci. Strokovni posvet, ki sledi po prireditvi, je vsekakor trenutek, ki ga vodje skupin (ne)strpno pričakujejo. Prav gotovo gre za močan, s čustvi prežet trenutek, saj vem, da se po nastopu v glavah vsakega vodje oblikuje najprej lasten vtis, ki je še svež, nov, morda še ne povsem jasno oblikovan. A hkrati mora biti že pripravljen na mnenje strokovnega spremljevalca, na njegov pogled videnega in slišane, morda na nove prijeme in celo spremembe lastne kreacije. Hkrati morata biti oba pripravljena: prvi mora podati strokovno analizo, ki naj bi bila spodbudna, drugi jo mora znati sprejeti – kot spodbudo. Vsekakor se mi zdi, da sta oba izpostavljena pomembnim trenutkom, ki lahko kratkoročno vplivajo na izboljšanje predstavljene odrske postavitve, daljnoročno pa na razvoj skupine in vodje.

Če se še enkrat ozrem na srečanje odraslih folklornih skupin. Izrednega pomena se mi zdi sklepni del celotnega dogodka. Skupine, ki se predstavijo na območnem ali regijskem srečanju, se med seboj bolj ali manj poznajo, zato je dobro, da jim organizatorji ponudimo možnost, da se po prireditvi snidejo. Najti prostor za skupno večerjo ali pogostitev za 150 do 200 nastopajočih ni ravno preprosto in ni vedno izvedljivo. A če obstaja možnost, se splača, verjemite. Sprosti se toliko petja in plesa, toliko dobre volje in navdušenja, da prireditev dobi povsem novo vrednost in smisel.

Na koncu bi se želela zahvaliti vsem, ki nas spodbujate in opazite. Posebej hvala naši strokovni službi, ki s svojim znanjem in prizadevanjem skrbi za strokovnost, jasnost in dorečenost. Veliko težo k uspešnosti prireditve prispevajo mnenja strokovnih spremljevalcev, ki spodbujajo vodje folklornih skupin in nas organizatorje. Nepogrešljivo je tudi (odlično) sodelovanje izpostave z vodji skupin in obratno, saj sožitje prav gotovo vpliva na kakovost razvoja folklorne dejavnosti znotraj posameznega območja. Tako je lahko veselje nad uspehi folklornikov vzajemno in spodbudno za obe strani.

Menim, da je bistveno, da kot organizatorka teh prireditev vse to počnem rada in se vsake prireditve vedno znova veselim. Vsako območno srečanje bi bilo lahko pač samo območno srečanje, vsako leto enako zastavljeno in izvedeno. Pa ni. Vsako snidenje pripelje in združi nove ljudi, poveže stare prijatelje in znance, ustvari nove situacije in morda obudi stare zgodbe. Ni jih malo. Največje zadovoljstvo in priznanje pa pomeni mnenje nastopajočih skupin in njihovih vodij, ki, vsaj kot se zdi, radi prihajajo in se vračajo na prireditve v Brežice. Naj tako ostane tudi v prihodnje.

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Oton Župančič, Artiče.
(Foto: Janez Eržen, Regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Novo mesto, 29. 5. 2009.)